

Els Col·legis Oficials Professionals Sanitaris donen suport a l'ús del català en la seva praxi

L'ús del català, més enllà d'un dret, és necessari per a la correcta atenció sanitària a molts pacients l'habilitat dels quals no és igual en els diferents idiomes oficials que coexisteixen als territoris de Catalunya. Així ho reclamen nombrosos Col·legis Professionals Sanitaris i s'avalua entre les recomanacions del Comitè de Ministres del Consell d'Europa.

El Col·legi de Dietistes-Nutricionistes de Catalunya (CoDiNuCat), el Col·legi Oficial de Podòlegs de Catalunya (Podocat), el Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya (COLFICAT), el Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya (COOOC), el Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC) i el Col·legi de Logopedes de Catalunya (CLC) expressen la seva preocupació arran dels fets ocorreguts durant aquest inici de mes per una sanitària respecte de l'obligació del coneixement del català amb la corresponent certificació de nivell de suficiència C1 que permet acreditar el grau de coneixement de la llengua a efectes de l'àmbit laboral, tant a l'administració pública com al món socioeconòmic.

El marc legal de la llengua catalana és divers segons el territori i té **diversos graus de regulació legal que van des de l'oficialitat única del català (Andorra) fins a la no-oficialitat** (la Catalunya del Nord, la Franja i l'Alguer), passant per la doble oficialitat lingüística català-castellà (Catalunya, la Comunitat Valenciana i les Illes Balears). Així, la llengua pròpia i oficial de Catalunya és el català. El castellà ho és també com a llengua oficial de l'Estat espanyol. La llengua occitana, anomenada aranès a l'Aran, és la llengua pròpia d'aquest territori i també és oficial a Catalunya. Per acabar, la llengua de signes catalana té un reconeixement oficial explícit.

Insuficient presència a les regions on es parla català

A les regions on es parla català, els serveis que s'ofereixen en aquesta llengua són encara insuficients, malgrat que la normativa reconeix el basc i el català com a idiomes oficials, un fet que implica concedir als ciutadans el dret a rebre serveis socials i públics en la seva llengua materna. Recordem que els ciutadans de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears tenen ple dret a utilitzar el català per accedir a serveis administratius, socials i sanitaris.

En una enquesta sobre l'ús de les llengües duta a terme al 2018 per l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya) cal tenir en compte que encara que les queixes sobre l'ús de les llengües no són estadísticament significatives, **són importants a escala individual** perquè afecten els drets lingüístics protegits per la normativa actual, especialment en el cas de determinats tipus de pacients com ara persones d'edat avançada, nens i persones malaltes en situació de vulnerabilitat.

Diversos articles demostren la necessitat de **reconèixer que l'oferta dels serveis sanitaris en la llengua oficial dels pacients i usuaris és més que una qüestió jurídica o de drets; és una condició inherent de garantia de qualitat dels serveis sanitaris.**

Segons una enquesta realitzada a Gal·les, sobre la consciència lingüística a l'entorn sanitari bilingüe, la importància de la comunicació interpersonal eficaç en l'assistència sanitària ha de ser ben establerta, així com la importància de superar les barreres lingüístiques. Aquesta enquesta conclou en la recomanació de formació en consciència lingüística com a forma de millorar la prestació d'atenció als parlants de llengües minoritàries.

Recomanació del Comitè de Ministres del Consell d'Europa

Des del 2005, les recomanacions del Comitè de Ministres del Consell d'Europa sobre l'aplicació de la Carta Europea de les Llengües Regionals o minoritàries d'Espanya van ser crítiques, especialment el 2012 i el 2016, respecte de la prestació de serveis sanitaris en les llengües cooficials.

Nous enfocaments defensen mesures com l'oferta activa, l'atenció centrada en el pacient i la persona i la formació professional, així com el desenvolupament de les directrius i models d'avaluació més adequats per als programes que es dirigeixen específicament a les minories de llengües oficials i cooficials.

Necessitat d'un enfocament holístic

Es fa necessari un enfocament holístic que incorpori aquestes mesures com mostren les aportacions de les organitzacions de la societat civil que contribueixen activament a promoure l'ús de les llengües oficials minoritàries i defensar els drets de les minories lingüístiques oficials.

Gwerfyl Wyn Roberts, Fiona Elizabeth Irvine, Peter Reece Jones, Llinos Haf Spencer, Colin Ronald Baker, Cen Williams. Int J Nurs Stud. 2007 Sep;44(7):1177-86. Language awareness in the bilingual healthcare setting: a national survey

Renata F I Meuter, Cindy Gallois, Norman S Segalowitz, Andrew G Ryder, Julia Hocking. Overcoming language barriers in healthcare: A protocol for investigating safe and effective communication when patients or clinicians use a second language. BMC Health Serv Res. 2015 Sep 10;15:371.

Lauren Gerchow, Larissa R Burka, Sarah Miner, Allison Squires. Language barriers between nurses and patients: A scoping review. Patient Educ Couns. 2021 Mar;104(3):534-553.